

Privātais bizness

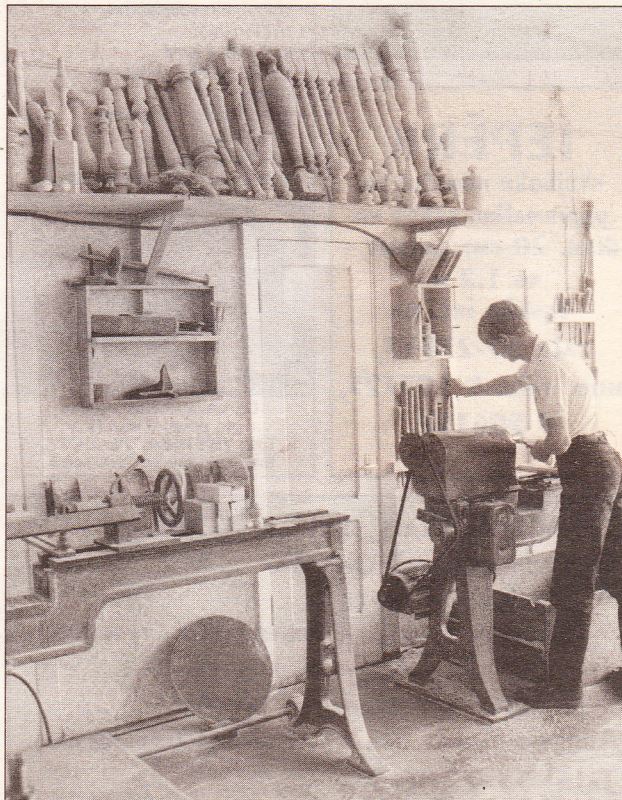
Uzņēmējdarbība nākotnei

Galdnieku meistardarbnīcas *Zelļi* un privātfirmas *Igurds* vadītājs **Igurds Baņķis** dzīvo un strādā savā saimniecībā *Kauliņi* Talsu rajonā, netālu no Valdemārpils. Tepat atrodas arī viņa galdnieka darbnīca. Savukārt uz privātfirmas *Igurds* bāzes darbojas **Latvijā vienīgā** galdnieku un koktēlniecības privātskola – tā apgalvo tās vadītājs I. Baņķis. Viņš ir arī Latvijas Amatniecības kameras biedrs: mēbeļu galdnieks un kokgriezējs. Igurda māku gatavot liepas, oša vai ozolkoka grieztās mēbeles augstu novērtējuši arī rajonā iebraukušie ārzemnieki, kuri, apzinādamies šo darījumu paliekošo vērtību, pasūtījuši sev vēlamus izstrādājumus.

Amatmeistara veidotā mācību bāze atrodas nedaudz tālāk – Lubes pagasta *Sniedzēs*, kādreizējās kolhoza ēdnīcas un kultūras nama telpās. Igurds Baņķis ieguldījis daudz enerģijas un naudas, privatizējot un iekārtojot šīs telpas. Šīs uzņēmējdarbības mērķis vairāk orientēts nākotnei – lai Latvijā saglabātu un turētu godā augstu

amatnieka prasmi un tiku. Pirmais solis ir veikts – mācību bāzē jau darbojas galdniecības un koktēlniecības mācību telpas, darbnīcas un klases. Šeit būs arī mūsdienīga kopmītne. Meistara centienus atbalsta un atzinīgi vērtē arī Lubes pagasta pašvaldība. Jāpiebilst, ka amatniecības prasmes mācīšana I. Baņķim nav sveša. Līdz šīs skolas izveidei viņš zēniem ierādīja galdnieka iemaņas Valdemārpils vidusskolā.

Pirms trim gadiem *Zelļos* mācības uzsāka 14 puīši, bet pašlaik jau mācās 44. Privātskolu beidzot, mācekļiem jāizstrādā diplomdarbs, kurā jāradā prasme izgatavot krēslu ar kokgriezumiem un arī citi zeļļa cienīgi meistarkāpi. Liela daļa zēnu te atnāk pēc 9. klases beigšanas ar nodomu mācīties par profesionālu galdnieku un vidējo izglītību turpina apgūt vakarskolā. Ar vakarskolu I. Baņķis izveidojis ciešu sadarbību, jo šeit audzēkņi tiek nodrošināti arī ar teorētiskām un praktiskām zināšanām rasēšanā, zīmēšanā, mākslas vēsturē un citos priekšmetos. Kā jau

Meistardarbnīcā *Zelļi*.

privātskolā, par mācībām ir jāmaksā. I. Baņķis šo samaksu pagaidām noteicis simbolisku – 48 lati pusgada. Jārēķinās, ka mācību procesā tiek patērēta elektroenerģija, jāiegādājas profesionāli instrumenti, darbgaldi utt. Taču Igurds labi zina, ka audzēkņu vecāki visbiežāk nav turīgi ļaudis, lai savus bērnus varētu skolot par augstu samaksu. Nereti zēni atvedot no mājām tēvu ēvelsolus, ja nepieciešams, pielabojot tos un ar tiem arī sāk praktisko darbu. Situāciju glābjot arī tas, ka Igurdam pagaidām vēl esot augstvērtīgu lietas-koku rezerves.

Puīši atzīst, ka viņiem patīk mācīties pie meistara, un skolas labā slava jau izplatījusies tuvākā un tālākā apkārtnē. Šogad jau pieteikušies 15 jauni audzēkņi, kuri mācības uzsāka pagājšmēnes. Ne Igurdam Baņķim, ne puīšiem īsta vasaras brīvlaika nebūs – skolā vēl jāiegulda milzum daudz darba, lai mācības kļūtu vēl kvalitatīvākas.

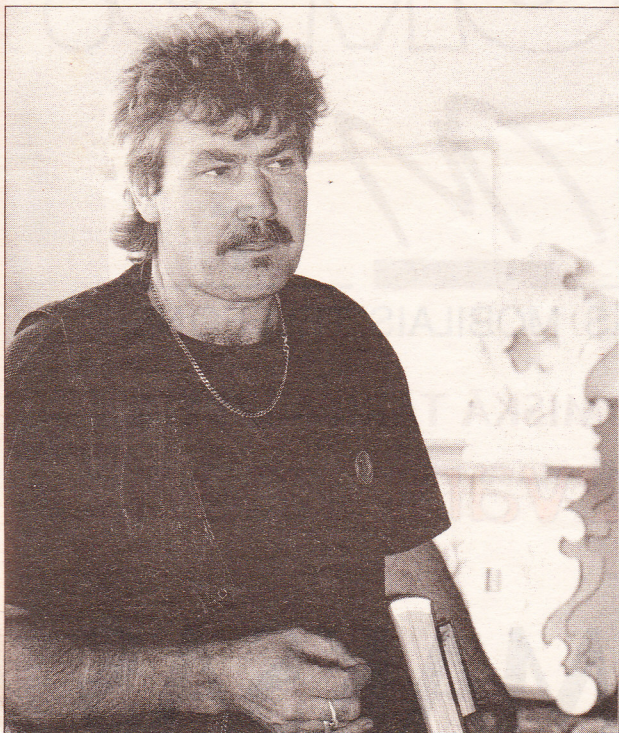
I. Baņķis: – Pašlaik li-

dzekļus tikai ieguldu, jo citādāk apgūt vairāk nekā 300 kvadrātmetru plašo mācību bāzi nav iespējams. Vajadzētu vairāk nekā 50 audzēkņus, lai pārāktu iecerēto.

Amatzeļļu skolā ir arī senlaicīgas mēbeles, kuras tai uzticējuši un lūguši atjaunot iedzīvotāji. *Igurds* restaurē mēbeles arī Talsu muzejam, atjauno baznīcu senlaiku inventāru un veic citus darbus, kam nepieciešama pedantiska attieksme. Puīši te iemācās arī rūpēties par lauku sētas skaistumu, pilsētnieki, tostarp arī rīdzinieki, redz, kā pareizi veidot apstādījumus, skaistu parku, dīķi, kurā ziedēs dažādu krāsu ūdensrozes. Nākamgad privātfirma rīkos izstādi, kurā ikviens varēs pārliecināties par puīšu apgūto prasmi uzņēmēja visai filantropiski izveidotajā skolā. Pats Igurds Baņķis ļoti cer, ka pašiem labākajiem zeļļiem pēc skolas beigšanas būs darbs viņa firmā.

B. Driķe

V " "

Igurds Baņķis.

Mēnesis

Šo pustūkstoti vēro rakstāmgaldū ar stiklotu skapīti Oļegs Ruļovs taisīja pāris mēnešus.

Pēc zeltiem stāv rindā

Dažus kilometrus no Valdemārpils asfaltētās Talsu – Rojas šosejas malā atrodas lauku sēta "Kauliņi". Saimniecības pagalmā starp ziedošajām ābelēm stāv gaišs, metrus trīs garš stiklots skapis. Nedaudz tālāk ar segu noklāta masīva gulta, pa labi — griezumiem rotāta kumode un lakots šūpulis. Skan mūzika, dārzā grozās desmitiem cilvēku. Zeļļa diplomdarbus izrāda desmit mēbeļu galdniecības meistara Igurda Baņķa privātās mācību iestādes audzēkņi.

Tikko pilngadību sasniegušo jauniešu taisītās mēbeles nav domātas parastiem cilvēkiem. Izstādīto darbu atvilktnēs un vitrīnās noliktie izmaksu aprēķini rāda, ka stiklotais skapis maksā deviņi simti latu, kumode astoņus simtus, šūpulis nepilnus četrus. Tomēr I. Baņķis apgalvo, ka cena nav liela, jo trisciparu skaitlī ietvertas gandrīz tikai materiāla izmaksas.

Labi darbi

Jauniešu mēbeles ir vizuāli un tehniski sarežģīti darbi. Mēbeles ir skaistas, aristokrātiskas. Ērģļa galvām rotāts krēsls vai galds ar grīfam līdzīgām kājām, šķiet, izvilks no kāda muzeja. Tomēr meistari neslēpj, ka darbos ir pielautas kļūmes, kas profesionālim varētu kļūt

tu. Piemēram, gandrīz visiem klibo mēbeļu pēdējā apdare jeb slīpēšana, aso malu noli-dzināšana. — *Tas tāpēc, ka jaunajiem trūkst darba pieredzes, tomēr darbi ir labi,* — saka Amatniecības kameras pārstāvis un meistars **Aldis Zālītis**. Viņš vērtēja mēbeļu atbilstību diplomdarba prasībām.

Trīs gadi

Zellis ir pirmais solis meistara diploma iegūšanai. Lai iegūtu zeļļa diplomu, pie meistara jāmacās trīs gadus. Pirmajā gadā jaunos sagaida melnais, bet disciplīnai un darba kultūrai nepieciešamais darbs: slaucīšana, tīrīšana, materiālu nēsāšana, palīdzēšana vecākajiem audzēkņiem. Otrajā gadā audzēkņi apgūst darbu ar koku. Bet trešajā ķeras pie diplomdarba izstrādāšanas.

Tagad I. Baņķim ir pussimts audzēkņu. Bija septiņdesmit, astoņi beidza pērn, bet šogad zeļļa diplomus dabūs desmit. Trīs nevarēja izturēt prasības, tie turpinās un mēģinās diplomdarbu uztaisīt nākamgad. — *Kamēr viņi nespēj patstāvīgi uztaisīt diplomdarbu,* — saka meistars, norādot, ka viņš topošo zeļļu darbus tikai komentējis, — *tikmēr nekas no viņiem nesanāks.*

Daudz gribētāju

Puišus uz skolu dažreiz atved vecāki, dažreiz paši atnāk. Nākamajam gadam audzēkņu saraksts jau ir pilns, seši vēl stāvot rindā. — *Es nemaz negribu, pat nevaru tik daudz. Lai kam būs jātaisā konkurss, grūti tikt galā,* — sūkstās meistars. Tos puikas, kuriem ir pamatskolas izalīģība, meistars dzen

Baroka griezumiem rotāto kumodi ar spoguļi meistaru komisija novērtēja visaugstāk. Mēbeles autors Nauris Piparapgalvo, ka kumode izmaksāja vairāk par izmaksu lapelē norādītajiem 385 latiem.

skolā ir obligāta prasība. — *Dažiem nākamnedēļ vidusskolas eksāmeni. Otrā uzvara,* — lepni paziņo "Kauliņu" saimnieks. Vakarskolā nodarbības notiek nedēļu mēnesī. Šajā laikā pie meistara mācības gandrīz nav. Kāds vēl saslīgst, kāds noslinko, un tā pie I. Baņķa ik dienas apgrozās kādi pārdesmit puikas. — *Tas nav viegli, atbildība ir liela, un, ja kaut kas notiks,* — (te meistars trīs reizes nospļaujas pār kreiso plecu) *mani nežēlos neviens.*

Visiem ir darbs

— *Taisīju mašīnu, kad mamma skrēja laukā pa durvīm saukdama: Nauri, Nauri, mums*

tā Talsu galdniecībā, kur stādājis arī pagājušajā gadā.

Astoņi lati mēnesī

Par skolu jauniešiem ir jāmaksā astoņi lati mēnesī. Materiālu un ar visu citu darbam nepieciešamo nodrošina meistars Agrārs I. Baņķis audzēkņiem dzīvoklī, kopmītnēs, pie ezera, dažus lometrus no "Kauliņiem". Tagad daži jaunieši irē dzīvoklī netālu no pagastā. Citi brauc no Valdemārpils, no Talsiem. — *Pēdējās dienas pirms darbu aizstāvēšanas dzīvojam virs darbnīcas, smejas puiši un ievēd ar urģiem, zāģiem, skaidām un citiem krāmiem pilnās darbnīcas otrā stāvā. Tur sešas gar sienām*

Par Igurda Baņķi, Talsu rajona Valdemārpils zemnieku, vajadzētu uzņemt filmu. Tā būtu filma par sapņotāju, kura fantāzijas nezina realitātes robežu. Tā būtu filma par uzņēmēju, kurš pārdod pašdarinātas mēbeles. Tā būtu filma par 50 jaunu zēnu aizbildni un amata meistar.

FOTO: KASPARS GARDĀ

DĀVANA: šo gleznojumu pirms pāris gadiem mācības beigušie zēļi uzdāvinājuši meistaram Igurdam Baņķim. Gleznas autoru gan viņš nezina...

Jā Gunita Āre
Tālrunis 7315558

Latvijas Amatniecības kameras biedrs, Talsu Amatnieku biedrības priekšsēdētājs, mēbeļu galdnieku, kokgriezēju meistars... Visi šie tituli ir Igurda godam nopelnīti.

Viņš ir savdabis, kurš piemājas šķūnī ierīkojis mācību vietu 50 zēniem, mācot viņiem mēbeļu gatavošanas mākslu. «Darbu ar šiem jauniešiem uzskatu par pamatdarbu, otrajā vietā atstājot biznesu – mēbeļu gatavošanu. Arī par apmācību man puīši taču maksā,» saka Igurds.

Amata apgušana

Sistēma vienkārša – ar jauniešiem tiek noslēgts līgums uz trim gadiem par apmācību. Amatizglītības koncepcija paredz: ja jauniešiem nemācās arodskolā, tad viņam vismaz trīs gadi jāpavada praksē pie meistara.

«Es diplomu nedodu, jaunieši tikai sagatavoju, un tad Amatniecības kameras komisija atbrauc pie manis, apskata darbus, notiek eksāmens, un citi meistari dod apliecinājumu, ka puišs ir gatavs zēļa darbam un nosaukumam. Vidējo izglītību zēns iegūst vakarskolā, bet pie manis tiek sagatavots praktiskam darbam. Bet šobrīd jau valsts meistarus un zēļus daudz neņem vērā. Vai viņi zināt, ar ko kļūtu

Lai nokļūtu mācībā pie meistara Igurda Baņķa, zēni pierakstās rindā.

NOPIETNS DARBS: Igurda Baņķa mācību centrā jaunieši bez darba nesēž. Smaržo koks, top skaistas mēbeles.

darbiem... Mēs cenšamies celt sava amata godu un arī audzinām jaunos tā, lai viņi spētu arī tālāk aizstāvēt sava amata godu,» kļūst meistars.

Viņš atzīst, ka šis darbs ir viņa iniciatīva un neviens nav ne pirksta pielicis, lai palīdzētu. «Jā, es audzinu konkurenci, bet ne jau sev. Es veidoju konkurenci audzēkņu vidū. Pats nebīstos no konkurences, es neesmu biznesmenis, bet gan mākslinieks, kurš beidzis Liepājas Lietišķās mākslas skolu,» saka Igurds, kurš vietējā skolā jau astoņus gadus māca zīmēšanu.

Viss no koka

lētos pamatīgas, oriģinālas mēbeles. «Es nešmaucos un pat kāpnes taisu no tīra koka, nelīmēju apakšā kaut ko lētāku. Koka mēbeles šobrīd ir modernas, daudzi biznesa cilvēki vēlas bibliotēku izgatavot no ozola, viņi vairs negrib laminātu. Ozols ir mīļš, nomierinošs un dzīvs koks,» stāsta meistars, kurš ik gadu brauc uz Kīpsalu, lai piedalītos mēbeļu izstādē un saņemtu pasūtījumus.

Igurds aizrautīgi stāsta par saviem sapņiem, kuru aprises jau sākušas veidoties. Viņš pilsētā nopircis divstāvu māju, kur veidos zīmēšanas un mēbeļu galdnieku mācību centru, darbnīcu sievai rokdarbniecei, muzeju Krišjāņa Valdemāra piemiņai...

Tā laikam ir sūtība

Ieejot darbnīcā, nemaz nešķiet, ka te darbojas 50 zēnu. Jā, tā arī viņi neaprot, saka Igurds, ja

Šķiet interesanti, kā viens n... tars var tikt galā ar pulku ja... veselīgu un enerģisku puīšu... jaunības neprāts g... «Dažreiz jau ir grūti, un es... nu, kāpēc viņi pielīp man,» I... saka, un viņa balsī nav lieku... kautrības toņa. Viņš mierīg... pašsaprotami pieņem fakt... nokļūtu mācībā pie meistara... da Baņķa, zēni pierakstās... un nekurnēdami mēro ceļu... kai no Talsu un Tukuma... niem, bet pat no Salaspils un... gultas... Daži pārņakšņo š... otrajā stāvā vai arī ik rītu – l... vai sniegs – sojo vairākus... metrus no autobusa pieturas... mācību vietai. «Kāpēc jūs to... rāt?» vaicāju. Igurds atbild m... gi un patiesi: «Es nezīnu, lai... tā ir mana sūtība. Es daru ti... neparastu darbu, kāds ir m... vārds. Arī gandarījuma dēļ. J... ja kaut ko labu dara, tad tas... atalgots. Un es uzskatu, ka t... labi atalgots. Puīši taču maks... Tas man ļāvis attīstīt darbību... pirkst Krišjāņa Valdemāra pi... ņai celto ēku, kur taisīsim m... ju.» Un Igurds stāsta, ka ve... filmu par Krišjāni Valdemāru... filmas kopijas varētu iegād... muzeja apmeklētāji un nos... ties mājās. Parastā muzejā da... aizplūstot apmeklētāju ap... garām...

Igurds rāda bildes, kur re... mi audzēkņu veidotie diplom... bi, arī biktskrēsls katoļu bazn... Dažas fotogrāfijas liecina par... piedzīvojumu – meistars l... ar audzēkņiem devies izdzīv... nas pārgājienā pa vietējiem... žiem. Te jau gandrīz kā ģim... es saku, un Igurds pārtver do... «Jā, pie manis ir puīši, kuriem... tēva. Viņi dzīvo pie mamma... vecmāmiņas, bet es esmu kā t... stošā otrā puse. Es viņus b... audzinu, stingri turu.»

«Jau trīs izlaidumi bijuši, t... jau sešus gadus ar viņiem... mos,» domīgi saka meistars. «... tējie saprot jūsu nodarbošā... vaicāju. «Jā. Vietējie bērni ne... pie manis, viņi zina, ko es pra... atsaka Igurds. Skepsi balsī ne... bet varbūt neuzmanīgi klausī...

Sakopt kā savu sētu

«Tie, kuri mani nepazīst, s... ka esmu «biezais», man to... īpašums pieder, varu māju... pirkst,» saka Igurds. Pats tom... neuzskata, jo nopelnīto naud... gulda tālākā attīstībā, nevis p... greznas savrupmājas Beverlih... Un vēl Igurda teiktais: «Es... mu Valdemārpils pagasta dom... varēju kļūt arī par tās priekšsē... ju, bet nedaudz pietruka balsu... nekas, man jādara savs darbs. K... amatniecības līmeni varētu to... valdību parvilt? Es būtu ne...

Sakopta vide — mūsu kultūras apliecinājums

Man patiesu prieku sagādāja ziņa, ka Valdemārpils pašvaldības teritorijā notiek konkurss «Par sakoptāko privātpašumu 2005». Paldies pilsētas domes darbiniekiem par uzaicinājumu piedalīties vērtēšanas komisijas darbā. Gribu izteikt nelielu komentāru par redzēto no rezultātiem.

Konkursam bija pieteikušās tikai divas lauku sētas «Kauliņi» un «Ailes». «Kauliņi» pārsteidz ar teritorijas plašumu. Regulāri pļauts, plašs zāliens, bagātīga kokaugu un ziemciešu kolekcija, lielu koku grupu stādījumi, vairākas dažādu noskaņu atpūtas vietas, diķis ar ūdensrozēm, tas viss veido patīkamu, brīvu un mājīgu iespaidu. Šajā dārzā gribas uzturēties ilgi un iegrimt sapņainā apcerē par dzīvi. Saimnieki labi izpratuši tālās perspektīves nozīmi lauku ainavā un saglabājuši skatu līnijas uz Ārlavas baznīcu un tālākām mežu platībām. Pa labi koptu iebraucamo ceļu dārza dziļumā vedina skaists cirtu eglīšu dzīvžogs, aicinot ienākt pa «goda vārtiem» dārzā. Jāatzīmē arī sakārtotā saimnieciskā zona un sakņu dārzs. Interesantu akcentu dārza ainavai piešķir mazās arhitektūras formas: koka skulptūras, pergolas, vārtiņi. Atzinīgi vērtējams ir arī saimnieku veikums novada popularizēšanā, uzņemot viesus no visas Latvijas. Par šo māju varētu teikt vēl daudz labu vārdu, bet galvenais gribas novēlēt saimniekiem veselību un spēku šī lielā darba turpināšanai un pilnveidošanai.

«Ailes» ir īsta lauku sēta ar kartupeļu un labības laukiem, ar lielu augļudārzu un sakņu dārzu. Pie iebraucamā ceļa mūs sagaida skaisti izkopta bērzu birztaļiņa un diķis ar savu stārķi. Šajā mājā jāuzteic rūpes par jauno paaudzi, jo šeit ierīkota smilšu kaste un bradājamais baseins. Arī atpūtas vieta veidota ar zemniecisku pamatīgumu. Kārtīga nojume, kurā šķiet var ietilpt 20—30 svinētāji. Asprātīgi izveidota ūdens ņemšanas vieta — īsta ūdens māja, kuru ieskauj skaitli mežvītenī.

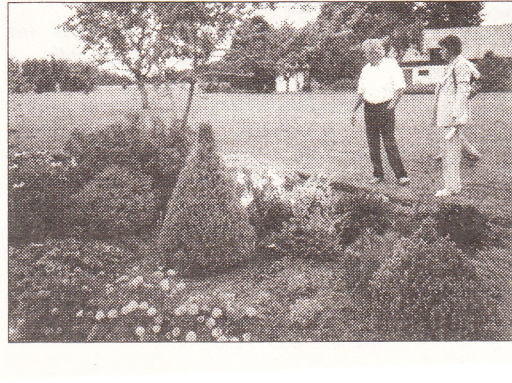
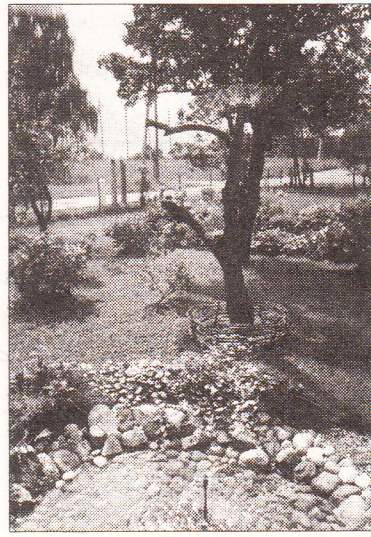
Zaharevsku ģimenes māja patīkamu aizvēju atradusi lielu priežu un kļavu alejas paēnā. Lielais kastanis pie iebraucamā ceļa laipni sagaida

katru viesi un mājinieku. Šī māja nav tipiska pilsētai, jo kaimiņi atrodas patālu un dārzu ieskauj plaša pļava, brīva teritorija. Ienākot šajā pagalmā pirmais ko pamana ir plaša, liela ziemciešu dobe. Šī ar krāšņumu priecē no agra pavasara līdz vēlam rudenim, tādēļ arī pārējā teritorijā nav daudz krāšņu augu, tikai nedaudz skujeņu ziemas priekam. Dārzā veidojas patīkama, nepārblivēta telpa un brīvas tālās perspektīves līnija. Ar šādu plašu ainavu nevar lepoties katra pilsētas māja. Lai skatu līniju padarītu vēl pievilcīgāku, nepieciešams vairāk izkopt teritoriju ap diķi. Priecē tas, ka saimnieki apkopj arī brīvo teritoriju, kas piekļaujas viņu īpašumam.

Iljīnu ģimenes māja jau pie vārtiem sagaida ar košiem puķu traukiem. Pagalmā ved gliets oļu seguma celiņš. Dārzā izveidots dekoratīvs ūdens ar augu stādījumu pie tā. Labi kopts sakņu dārzs ir katras saimnieces lepnums. Šīs mājas saimnieki jāuzteic par milzīgo darbu, kas ieguldīts atjaunojot māju, saimniecības ēku un dārzu. Tikai divu gadu laikā no krūmiem aizaugušas teritorijas tas pārvērsts līdz nepazīšanai. Protams saimniekiem vēl daudz jāstrādā, lai izveidotu sev tīkamu un ērtu dārzu.

Dzirvinsku ģimenes māja raksturīga ar labu teritorijas zonējumu, koptu, plašu zālienu un pārdomātiem augu stādījumiem. Daļēji atklāts prieksdārziņš jau no ielas vēsta par labi koptu dārzu. Patīkamu noskaņu rada dekoratīvais ūdens baseins ieskauts ar piemērotiem augu stādījumiem. Padomāts arī par apgaismojumu dārzā vakara stundās. Vītenaugu pergolas aizsedz skatu no kaimiņu teritorijas, radot mājīgu vidi dzīvojamai telpai. Reljefa starpība teritorijā veiksmīgi risināta izmantojot zemo ziemciešu un krūmu stādījumu. Pareizi veidota un kopta saimnieciskā zona. Tā veiksmīgi atdalīta no iebraucamā ceļa. Vēl tikai jāatrod veiksmīgākais risinājums ceļa segumam. Vasaras košumu mājai piešķir iekarīnāmo puķu trauku kaskādes. Var redzēt un sajūst, ka saimnieki daudz laika un mīlestības velta savam dārzam.

Patīkami ka arī daudzdzīvokļu na-

mu iedzīvotāji doma par savu nākotni sakoptību. Konkurssam bija pieteikušās divstāvu dzīvojamā māja Celtnieku ielā. Bija patīkami redzēt Spruģeviču ģimenes veikumu mājas teritorijas sakopšanā. Iespējams, ka turpmāk konkurssos šī māju kategorija jāizdala atsevišķi. Tas varētu veicināt arī citu namu iedzīvotājus vairāk rūpēties par savām teritorijām.

Noslēgumā jāizsaka pateicība visiem saimniekiem, kuri nekautrējās un pieteicās konkursam. Paldies arī jums par lielo darbu, ko ieguldījāt dārza veidošanā un kopšanā. Sakopta vide priecē ne tikai tās veidotājus, bet arī visus apkārtnē, rosina bērniem kārtīgiem un novērtēt skaisto apkārtni. Nenoliedzami — bērns, kurš sirdij un kopis koku vai puķi savā dārziņā neies nolauzt un izbrādāt tu koptos augus. Sakopta vide paver mājas ir viena no labākajām tautas tradīcijām, kura parāda visas tautas kultūras līmeni. Ceru, ka nākamgad pieteikto darbu būs daudz vairāk, patiesībā mums ir ar ko lepoties. Un, kas zina, varbūt kādreiz arī Valdemārpils varēs lepoties ar saviem daiļdārziem un sakoptākā pagasta titulu.

Rita Neitā
daiļdārzniece

Satiksimies Zeļļukrogā!

Maija Brūvere

8. gadsimta otrajā pusē
ūvētajā Lubezeres muižas
ompleksā ir vairākas ēkas, un
ām garajā mūžā bijis visai
ažāds pielietojums. Muižas
ārznieka mājai viens bijis
zīvojamais gals, pārējās telpas
— noliktava dārzkopības
inventāram, un apakšā —
audzētās ražas, visticamāk —
bolu, pagrabs. Vēlāk te esot
ijusi siernīca, pēc tam dzīvokļi,
et nu jau ilgu gadu valdīja
nkšums un pamestība. Tagad
ecajos mūros savu ieceri sācis
realizēt ārlavnieks Igurds
Baņķis, — būs «Zeļļukrogs».

Senajā Lubezeres muižas dārznieka mājā pirmās Latvijas laikā bijusi sie-
ra ražotne, padomju gados — sovhoza strādnieku dzīvokļi, pēc tam ēka ilgi
stāvēja neizmantojama. Igurds Baņķis ar visādu dražu piemilzušās telpas ir iz-
mēzis, un Valdemārpils dome viņam atvēlējusi šai vietā ierīkot telpas Lat-
vijas Amatniecības kameras meistardarbnīcas «Zeļļi» vajadzībām.

Latvijas Amatniecības kameras
meistara darbnīcai «Zeļļi» teju sāks
desmitais mācību gads. Šajā
kā mēbeļu galdnieku un kokgrie-
ņu amatā no mācekļiem par zeļ-
ļu meistars Igurds Baņķis izsko-
jis jau 100 savu audzēkņus. Jāpo-
s jubilejas salidojumam, un līdz
tam viņš nolēmis dabūt gatavu «Zeļ-
ļukrogu».

Vecajiem mūriem ir laba aura,
t to vajadzējis stingri attīrīt. Mē-
t ar sadzīves «kultūrslāni» piemil-
sās telpas, uz izgāztuvi ir aizvestas
skaitāmas kravas ar atkritumiem.
gadu nu viss ir tukšs un tīrs, un iz-
nots arī turpmāk darāmais.
Igurds Baņķis rāda, kura siena vēl
joauc, kurš logs jāaizmūrē, kuras
pnes jāatjauno, kuras aplodas no-
kti jā saglabā, kādi logi jāieliek, lai
ā ēka daudz maz atgūtu sākotnē-
veidolu. Nekas īpaši pulēts netik-
. Sienas notīris, mūri nofiksēs,
palsinās griestus, nopucēs vecos
das dēļus. Saliks kārtīgus galdus
solus. Manteļskurstenī varēs cept

Ioma Upnera foto

sivēnu, būs virtuve, kur šmorēt kā-
postus un vārīt zirņus. Uz bēniņiem
saliks čubmaisu, kur pārļaut nakti.
Ārpusē no vecā bruģa jānoņem sa-
nesums, un tur būs vieta gan amat-
niecības tirgus laukumam, kur kā
suvenīrus puikām *andelēt* savus iz-
strādājumus, gan dančuplaciņu, bet
muzikantiem atjaunos kādreiz biju-
šo verandu. Taču «Zeļļukrogā» no-
tiks ne tikai saviesīgā dzīve, bet va-
rēs rīkot meistardarbnīcas audzēkņu
vasaras nometnes, arī zīmēšanas no-
darbības mācību laikā, darbu izstā-
des un daudz ko citu. Ēkai ir ļoti in-
teresants un savdabīgs pagrabs, un
arī šīs telpas, protams, nepalikis ne-
izmantojamas. ■

Igurds Baņķis ir idejas pārņemts. Rāda, kuras sienas jauks nost,
kuras durvis mūrēs ciet, un saka: «Te būs «Zeļļukrogs», un man tas
jādabū gatavs uz skolas desmit gadu jubileju.»

Afrikā nemaz tik tumšs nebija

Mairita Balode

Jau desmito pavasari Valdemārpils vidusskolā tika rīkota mājsaimniecības klases audzēkņu un citu skolēnu mājturības stundās radīto darbu izstāde.

Tajā varēja aplūkot kokamatniecības izstrādājumus, batikojumus, rotaļlietas, telpu iekārtojuma maketus, zīmējumus un galda klājumus dažādiem svētku brīžiem ar iepriekšējā vakarā ceptām tortēm. Izstādes turpinājums bija modes skate «Āfrikā ir tumšs kā...», kurā pašu darinātos tērpus demonstrēja darbmācības klases meitenes. Tomēr publika pārliecinājās, ka Āfrikā nemaz nav tik tumšs, jo uz mēles prožektoru gaismā mijās tērps pēc tērpa un pāris stundu džungļu ritmos aizņirbēja kā krāsains serpentiņš.

Kvalitāte aug

Bijušais Valdemārpils vidusskolas direktors, Izglītības valsts inspekcijas Kurzemes reģionālās daļas vadītājs Ojars Štāls «Talsu Vēstīm» apgalvoja, ka šogad modes skate viņu priecējusi vairāk nekā pirms dažiem gadiem. Šoreiz demonstrētie tērpi šķituši tuvāki dzīvei, praktiskāk izmantojami ikdienā vai svētkos. Arī 1999. gada darbmācības klases absolvents Andris Biters, kurš strādā Talsu novada muzeja mākslas nodaļā un studē vizuālo mākslu, atzina, ka ar katru gadu izstādes un modes skates līmenis aug. «Audzēkņi vairāk piedalās arī olimpiādēs un konkursos. Mēs vai nu bijām kūrāki, vai arī toreiz nebija tādu iespēju. Bet tas bija interesants laiks, radošs process un fantastiski skolotāji,» atceroties mācības Valdemārpils darbmācības klasē, sacīja Andris. Šogad par audzēkņu sagatavošanu izstādei un modes skatei vislielākā pateicība pienākas skolotājiem Ingridai Šah-tai, Andai Dzenei, Igurdam Baņķim, Andrim Vikainim un Mārim Namrikam. Patlaban mājsaimniecību Valdemārpilī apgūst 10. klasē sešpadsmit, 11. — divi, 12. — četrpadsmit audzēkņi.

Skaistumu ar kritisku aci vērtēt nav viegli

Žūrija — Valdemārpils vidusskolas skolotāja Kira Petroviča, kura agrāk strādājusi «Rīgas Modēs», un iepriekšējo gadu darbmācības klases absolventes Jolanta Zihmane un Aija Sujetova — atzinās, ka šo skaistu-

Autores foto

12. klases audzēkņa Reiņa Salenieka vecāki ir lepnī par dēla gatavoto Varakļānu novada galdu (priekšplānā). Mamma, skolotāja Aira Saleniece uzskata, ka vīrietim kokamatnieka darbi jāprot, un šai atziņai piekrīt arī Ojars Štāls, jo viņam zināšanas galdniecībā tagad lieti noder, atjaunojot māju.

mu vērtēt ar kritisku aci nav bijis viegli. Rokdarbu grupā 1. vietu ieguva Daira Šimpermane, 2. — Kristīne Jansone, 3. — Jana Gabrāne. Skatītāju simpātijas izpelnījās Dagne Ventiņa. Šūto tērpu grupā 1. vieta tika Kristīnei Jansonei, 2. — Martai Celmai, 3. — Agnesei Kinenai. Par publikas simpātiju tika atzīta Daira Kristapsons.

Atzinības rakstu saņēma arī citi izstādes un skates dalībnieki. Pēc sava jaunā tekstiltehnikas sintēzē veidotā karoga bija ieradušies vidējās paaudzes deju kolektīva «Krišjānis» pārstāvji. Antrai Bērziņai karogs bija mājasdarbs valsts mājsaimniecības olimpiādē. Otra valsts olimpiādes dalībniece Zanda Maķevica, kura olimpiādē guva atzinību par šādā pašā tehnikā darinātajiem aizkariem, modes skatē piedalījās ar kostīmu. Balvas savām izvēlētajām simpātijām bija ieradušies pasniegt vietējie uzņēmēji, un tas liecina, ka pasākums ieguvis atsauksmi arī aiz skolas durvīm.

«Ja vien citi zinātu, kas šodien te, Valdemārpilī, notiek, viņi visi būtu klāt,» ir pārliecināta kādreizējā darbmācības klases skolotāja Žanna Treimane. Igurds notikumam par godu pamanījies uzkāpt uz skatuves basām kājām, kā vecos labos laikos, bet Kārlēns ar Rūdi tik lūko pēc nākamā skolmeistara, kuru izsaukt uz sumināšanu.

No «Skroderdienām» uz skates noslēgumu ieradās Rūdis un Kārlēns ar šujmašīnu, pletizeri un nepabeigtu kleitu. Viņi atzinās, ka jau desmito gadu līdz ar diplomdarbu nevar pabeigt Valdemārpils vidusskolas darbmācības klasi, jo te pazūd adata vai šķēres, te pietrūkst naudas. Tomēr viņiem par to maza bēda, jo šāda skate ir tā vērtā, lai te pavadītu ne vienu vien lieku gadu, pieslīpējot savu amata prasmi. ■

«Restaurators nav un nedrīkst būt mākslinieks»

Elīna Mierkalne

Eiropas Kultūras mantojuma dienu laikā piektdien, 8. septembrī, Valdemārpilī, Latvijas amatniecības kameras meistardarbnīcā «Zelļi», notika informatīvs seminārs, kurā pārrunāja restaurācijas teorētiskos un praktiskos aspektus. Klausītāju vidū bija vairāku Talsu rajona draudžu pārstāvji, kuriem rūp arhitektūras pieminekļu — baznīcu — saglabāšana.

Semināru atklāja

Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Talsu rajona galvenā valsts inspektore Anda Lase. Viņa sacīja: «Citos gados Eiropas Kultūras mantojuma dienās īpašu uzmanību pievēršām pilskalniem, koka apbūvei, muižām un pilīm, šogad aicinām apskatīt restaurācijas jautājumus. Mērķis ir popularizēt tās vērtības, kas mums ir, un parādīt, ka restaurācija un eiromonts ir pretstati.»

Latvijas restauratoru biedrības priekšsēdētāja Dace Čoldere īsumā pastāstīja par specifiskās profesijas izaicinājumiem — iespējām atklāt senu gleznojumu autorus un datējumus, iegūt patiesāku informāciju par vēsturiskiem objektiem un gleznās attēlotām personām. Kā interesantus piemērus viņa minēja restaurācijas darbus Rīgas Vēstures un kuģniecības muzejā, Rundāles pilī, Krāslavas katoļu baznīcā un Nurmes luterāņu baznīcā.

Vecmeistare, grafikas restauratore Inta Rudzīte

stāstīja par šīs profesijas vēsturi Latvijā. «Laikam tikai restauratori zina, cik daudz vajag, lai attēls cauri gadsimtiem saglabātu savu vienreizību. Uzdevums ir kalpot objektam, kas nonācis mūsu rokās. Katrs no tiem diktē, kā ar viņu apieties. Restaurators nav un nedrīkst būt mākslinieks

Seminārā, šķiet, citam citu interesanti dzirdēt bija arī pašiem restauratoriem. Attēlā redzama Latvijas restauratoru biedrības priekšsēdētāja Dace Čoldere (no labās), vecmeistare Aida Podziņa, ērģelmeistars Alvis Melnbārdis un darbnīcas «Zelļi» meistars Igurds Baņķis.

runāja problēmas, ar kurām nākas sastapties ikdienā. «Ko darīt ar ērģelēm baznīcā? Funkcionējošas ērģeles var kopt regulāri, pieņemot

mainās. Savulaik ērģeles atspoguļoja tehnikas un zinātnes sasniegumus. Kolīdz kaut kas jauns parādījās, to izmantoja ērģelbūvē, un tās atklāja

atjaunošanas darbu, atlika vien sajūsmināties līdzīvi. Retā grāmata tika atrasta un arī pēc restaurācijas atklāja. Aizsardzības dienās, kad

Par veiksmīgu pieredzi restaurācijas darbos

pastāstīt bija aicināti pārstāvji no

«Restaurators nav un nedrīkst būt mākslinieks»

(Sākums 1. lappusē.)

«Iepriekšējās paaudzes bija ierīkojušas apkures sistēmu, kas radīja baznīcā 94 procentu mitruma līmeni. Pēc veiktajiem darbiem mitrums samazinājies par 20 procentiem. Kad dzirdu žurnālistus sakām, ka sakrālā tūrisma projekta nauda baznīcām bija kā pērles cūkām, mani pārņem sašutums. Nav normāla arī valsts attieksme pret saviem pieminekļiem, lai gan tieši baznīcas

daudzviet Latvijā ir vienīgie tūrisma objekti,» sprieda draudzes priekšnieks Ainārs Lūks. Inta Poudžiuna, kas arī darbojās pie projekta «Talsu vecākā arhitektūras pieminekļa — luterāņu baznīcas — saglabāšana nākamajām paaudzēm — postošā mitruma cēloņu un sekū novēršana» izstrādes, piebilda: «Nedrīkst būt pretruna starp baznīcu kā kultūras mantojumu un kā funkcionālu organizāciju. Ja šajā ziņā ir līdzsvars, tad

notiek tas, kam jānotiek, — kļūstam bagātāki.»

Kad draudžu pārstāvji griezās pie restauratoriem ar konkrētiem jautājumiem, ko darīt un ar ko sākt, viņiem ieteica vispirms atrast līdzekļus, lai varētu izsaukt speciālistu, kurš noteiktu, kas baznīcā ir viskritiskākajā stāvoklī un kas vēl var gaidīt. Visi restauratori bija vienisprātis, ka svarīgs ir mikroklimate senajā būvē, un nereti vispirms jāstrādā tieši pie tā uzlabošanas. ■

"Zeļļi" Valdemārpilī pelna ar mēbeļu ražošanu

Prasme - 23

Bijušais Valdemārpils vidusskolas darbmācības un zīmēšanas skolotājs **Igurds Baņķis** savu meistardarbnīcu "Zeļļi" nodibināja 1997. gadā. Viņš sevi neuzskata par uzņēmēju, bet gan par skolotāju. — *Mani vairāk interesē bērni, nevis mēbeļu galdniecība, — atzīst meistars. — Puiši pārsvarā ir tā saucamie ielas bērni — no izjukušām ģimenēm, dažādu iemeslu dēļ izslēgti no skolas. Maniem audzēkņiem galvenokārt ir četru, piecu klašu izglītība, tāpēc vidusskolā viņus neņem. Katru gadu piesakās vairāk nekā 20 audzēkņi no dažādām Latvijas vietām, bet līdz zeļļa diploma saņemšanai kādi seši septiņi puiši "atbirst", — stāsta meistars.*

Latvijas Amatniecības kameras mēbeļu galdnieku kokgriezēja meistara amata nosaukumu viņš ieguva 1997. gadā. Kopš tā laika pie I. Baņķa amata prasmi katru gadu apgūst 40 — 60 puiši. Mācību ilgums ir trīs gadi. Patlaban meistara darbnīcā zeļļa prasmi apgūst ne tikai vietējie, bet arī puiši no Rīgas, Salaspils, Tukuma un Talsiem. Lai iegūtu zeļļa nosaukumu, mācekļiem trīs gados ir jāiemācās ne tikai pārvaldīt rokas un mehāniskos kokapstrādes instrumentus, bet arī teorija: materiālu mācība, stilu mācība, mākslas vēsture, akadēmiskā zīmēšana, veidošana, drošības tehnika un tehnoloģiskā mācība. Teorijas apgušana notiek klasē, kas atgādina muzeju, — tajā bez seniem darbarīkiem un zīmējumiem pie sienas atrodas mākslinieka Kārļa Kundziņa zīmētais Krišjāņa Valdemāra portrets. Mācekļi zeļļa diplomu saņem pēc trīs gadu mācībām. Gandrīz visi puiši līdztekus mācībām pie I. Baņķa, kas notiek no deviņiem rītā līdz diviem pēcpusdienā, mācās arī vakarskolā.

Naudas aizņemšanas bankā bijušajam Valdemārpils vidusskolas skolotājam diktējusi dzīves nepieciešamība. Saskaņā ar Latvijas Amatniecības kameras nolikumu par meistara darbnīcas atvēršanu tajā ir jābūt: mašīnu telpām, montāžas telpām, mācību telpām, dušu telpām, tualetēm. Meistara mājās — "Kauliņos", kas atrodas dažus kilometrus aiz Valdemārpils, būvēt jaunu ēku un iekārtot visas nepieciešamās telpas nebija izdevīgi, tāpēc Igurds Baņķis pirms diviem gadiem Baltijas Tranzītu bankā nolēma aizņemties naudu bijušā Ārlavas lauksaimniecības biedrības nama iegādei Valdemārpilī. Šā nama pamatos akmeni ielicis arī Valsts prezidents Gustavs Zemgals. Meistars teic, ka vispirms bijusi doma aizņemties tā saucamo mazo aizdevumu lauku

Intara Atstupuena foto

Igurds Baņķis: — Mūsu priekšrocība ir spēja gatavot nelielus pasūtījumus. Šādi, no melnalkšņa gatavoti krēslī katrs 70 latu vērtībā tiks pārdoti Zviedrijā.

uzņēmējdarbībai, kuram vienas trešdaļas apmērā var saņemt valsts dāvinājumu. Viņš tomēr izšķīries par lielāku naudas aizņēmumu Baltijas Tranzītu bankā. — *Pirms gada nopirku ēku, kuru banka bija atņēmusi neveiksmīgam uzņēmējam. Pirkuma iegādei aizņēmos 9,5 tūkstošus latu uz trīs gadiem ar trīspadsmit procentu gada likmi. Aizdevuma noformēšanai vajadzēja divus mēnešus. Ar bankas nosacījumiem esmu apmierināts galvenokārt tāpēc, ka kredīta pamatsumma — 1600 lati — ir jāmaksā tikai divas reizes gadā. Pārējos mēnešos norēķinos tikai par aizdevuma procentiem, — stāsta meistars. Viņš teic, ka bankā iekļājās nopirkto namu, kā arī nelielu īpašumu, kas atrodas citā pagastā. Aizdevuma atmaksai pietiekot ar visu mācekļu mācību maksu, kas noteikta Ls 120 gadā. Uzņēmuma izaugsmei vajadzīgos naudas līdzekļus "Zeļļi" nopelna ar pašu gatavoto mēbeļu pārdošanu. Darbnīcā top bufetes, gultas, skapji un citas mēbeles, kā arī kāpnes, durvis un suvenīri, kuriem pircējus meklē meistars.*

Viņš sevi īpaši nereklamē, tāpēc mēdzot būt arī brīži, kad pasūtījumu neesot. — *Mēs strādājam mierīgi, pasūtītājam pasaku visilgāko termiņu un tad, ja iespējams, mēbeli izgatavojam agrāk, — stāsta I. Baņķis. "Zeļļu" mēbeles galvenokārt pasūta privāto māju un dzīvokļu īpašnieki, arī neliels skaits uzņēmēju. Piemēram, patlaban tiekot izpildīts pasūtījums Ls 3500 vērtībā bāra letes gatavošanai Ventspilī. Pirmie, bet noteikti ne vienīgie Valdemārpilī ar rokām*

gatavotie krēslī aizceļojuši uz Zviedriju. I. Baņķis stāsta, ka šie tālie pircēji paši atraduši viņu un ieradusies. Arzemniekus interesējot ar rokām gatavotas mēbeles, jo attīstījās valstis visu darot mašīnās. Meistars teic, ka mēbeles kļūstot dārgākas, — pirms pieciem gadiem virtuves iekārta maksājusi aptuveni Ls 800, patlaban Ls 1200. Tomēr arī patlaban Valdemārpilī gatavotās mēbeles ir lētākas nekā citviet ražotās. Gandrīz katrs pasūtījums vienlaikus ir kāda mācekļa diplomdarbs zeļļa diploma saņemšanai.

Pircēji ir galvenokārt no Rīgas, Ventspils un citām pilsētām.

Meistara ienākumus papildina arī skolotāja darbs: divas reizes nedēļā pa četrām stundām zīmēšana un darbmācība tiek mācīta Valdemārpils vidusskolas 7. klases skolniekiem. Ja šie jaunieši pēc skolas beigšanas neiestāties augstskolā, tad viena gada laikā, mācoties pie Igurda Baņķa, varēs saņemt zeļļa diplomu. Valdemārpils vidusskola par katru bērna mācīšanu Baņķa kungam maksā Ls 100 gadā.

Grāmatvedības uzskaiti i/u "Igurds" veic Lauksaimniecības konsultāciju un izglītības centra Talsu nodaļa. — *Man nav laika sekot līdzi izmaiņām nodokļu un grāmatvedības likumos, tāpēc izvēlējos sadarbību ar konsultāciju dienestu, nevis grāmatveža algošanu. Izvēli nenozēloju, — tā meistars.*

I. Baņķis nākamo divu gadu laikā ir iecerējis veikt lielus pārkārtojumus. Tie notikšot divos virzienos: pirmais — "Kauliņu" saimniecība, kas patlaban aiz-

ņem 4,7 hektārus, sāks nodarboties ar lauku tūrismu (saimniecība jau saņēmusi tencinājumu par piedalīšanos konkursā par sakoptāko sētu). Otrās attīstības virziens paredz izveidot visām Latvijas Amatniecības kameras prasībām atbilstošu meistara darbnīcu Valdemārpilī. — *Pārvedīsim darba galdus no "Kauliņiem" uz Valdemārpilī, izveidosim kopmītni 15 audzēkņiem ar nepieciešamajām palīg-telpām (īres maksa mēnesī būs Ls 5), iekārtosim arī jauniešu kafetnīcu un izstāžu laukumu nama pagalmā, kur atradīsies trīsmastu burinieks, — stāsta I. Baņķis. Meistars atzīst — naudas ieguldījumi būšot lieli. Bankas kredītam viņš piekritīšot tikai ar nosacījumu, ka nebūs jāieklā dzīvojamā māja. — *Patlaban bankas ļoti nelabprāt par ķīlu ņem ražošanas ēkas — laikam baidās no "zemūdens akmeņiem". Dzīvojamo ēku Ārlavā mūsu ģimene neieklās, — stingri saka Baņķa kungs.**

Meistars nākotnē ir iecerējis labākajiem audzēkņiem piedāvāt darbu "Zeļļos" arī pēc zeļļa un meistara goda nosaukuma saņemšanas. Bet patlaban viņš ir sācis kārtot dokumentus savas preču zīmes "Kurlandija" saņemšanai. Ražotājam mēbelēm būšot jāatbilst arī Amatniecības kameras izveidotajai preču zīmei "Latvijas meistars garantē", kuru aizvien vairāk pieprasot mēbeļu pārdevēji Rīgā. Patlaban tiek strādāts, lai pavisam drīz Valdemārpilī ražotās mēbeles profesionāli tirgus speciālisti piedāvātu arī citās valstīs un internetā.

Uldis Graudiņš

Klusā daba: ābeļziedi ar mēbelēm Kauliņos

Piektdien visi ceļi veda uz Valdemārpils Kauliņiem. Tur notika Igurda Baņķa mēbeļgaldnieku zeļļu diplomdarbu izstāde. Tās ekspozīcija bija Kauliņu dārzā, zem ziedošajām ābeļēm.

Tas nekas, ka asi pūta ziemeļvējš, šurp bija atbraukuši tik daudz ļaužu kā kādreiz gadatirgū. Un bija arī ko redzēt, — tik daudz greznu kokamatnieku darbu vienuviet. Savus zeļļus priekšāstādīdams, meistars Igurds Baņķis tā arī teic: «Gribam parādīt, ko gribam un ko varam. Šis ir mans darbs, ko man patīk darīt.» Un puīšiem arī. Viņi trijos gados ir iemācījušies amatu, kam zelta pamats, un ne tikai to. Kā teica Talsu 2. vidusskolas darbmācības skolotājs Visvaldis Vismanis: «Tas ir brīnums, ko Igurds ir paveicis. Zēni, kuri šai skolai izgājuši cauri, ir guvuši bagātību sirdij un skaistumu dvēselei. Puišu darbi jau faktiski ir meistaru līmenī. Viņi nesīs slavu Latvijai.»

Diplomdarbus vērtēja akadēmiski izglītots mēbeļgaldnieka meistars Aldis Zālītis no Amatniecības ka-

meras un kokgriezēja amata meistars Ģirts Freibergs. Viņi smalki pētīja, rūpīgi taustīja ikvienu zeļļa darbiņu, kāda piebilde bija katram autoram. Taču arī stingrie vērtētāji teica, ka izstrādātie diplomdarbi patiešām esot kārtīga zeļļa līmenī.

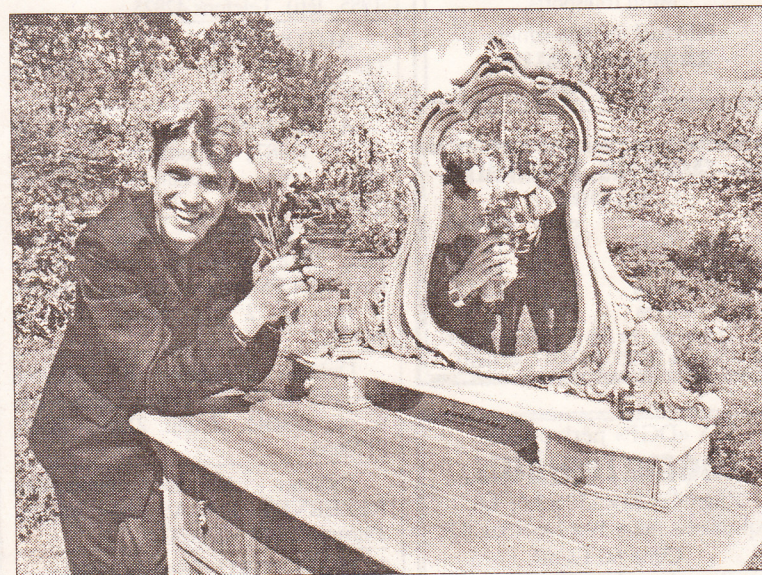
Grāmatskapis, spogulis, gulta, kumode, šūpulis, atpūtas krēsls, — cits par citu skaistāki un greznāki. Lieli un pamatīgi, kādiem vieta ir kārtīgā mājā. Jā, kaut nu pamazām uz neatgriešanos aizietu vienmuļo skaidplašu mēbeļu laiks! Kauns atcerēties, kā kādreiz no istabas stūmām laukā vecmāmiņu oša un ozola bufetskapijus, lai vietā liktu bezpersoniski un bezvērts četrkantainos. Tik tagad saprotam, ka šīm mēbelēm ir paaudzēs paliekoša vērtība, un zēni ar lepnumu teic, ka viņiem jau skolaslaikā ir bijuši pasūtījumi.

Šis ir otrais Igurda Baņķa amatniecības skolas izlaidums, bet mēbeļgaldniecību un kokgriešanu daudzi pie viņa mācījušies arī vēl Valdemārpils vidusskolas darbmācības klasēs. Bijušie audzēkņi bija atbraukuši uz izstādi, stāstīja, ka viņiem iet labi. Tie, kuriem ir savas darbnīcas, amatā apmāca jau citus. Pašlaik pie Igurda ir ap piecdesmit puīšu. Iemācīsies paši, ierādīs citiem, un amatniecība ies plašumā.

Igurdam teica palddiesvārdus un deva puķes, un viņam bija laimīga cilvēka acis.

IGURDS BAŅĶIS ar saviem zeļļiem Kauliņu sētā.

MADARAS TĀLBERGS pie sava diplomdarba brītiņu pirms aizstāvēšanas.

DAIŅA KĀRKLUVALKA f

KOMISIJA PIRMO VĒRTĒJA Andreja Roļas grāmatskapi. Pirmais no labās — Ģirts Freibergs, viņam blakus tup diplomdarba autors, attēla kreisajā pusē — Aldis Zālītis.

Kas gan salīdzinājumā ar šādu gandarījuma brīdi ir tikko nodegusi Kauliņu pirtiņa... Tās vietā uzbūvēs vēl labāku! Ugunsgrēku dzēšot, visvairāk ticis sargāts kadiķītis.

Tiem, kas piektdien bija Kauliņos, piepildījās, ciemiņus sagaidot teikto Igurda Baņķa vēlējums: «Skatieties un priecājieties!»

MAIJA BRŪVE

Trīs gadus zella maizi grauzt

Andrejs Janavs

Starptautiskā mēbeļu izstādē kāds ārzemnieks pie firmas Igurds stenda ar interesi aplūkoja galdniekmeistara un kokgriezēja Igurda Baņķa diplomus un eksponētās kokā grieztās bufetes. «O, jūsu darbu kvalitāte atbilst šiem diplomiem,» viņš atzinīgi sacīja. «Tie jau nav mani, bet manu zellu darbi,» paskaidroja Igurds. «Ak tā? Tad jo vairāk šie diplomu runā jums par labu,» rezumēja ārzemnieks.

Starp Ārlavas baznīcu un kādreizējo doktorātu pie Valdemārpils Igurds Baņķis nopirka nelielu mājiņu un zemes gabaliņu. Kad izraka dīķi, sovhoza brigadieris šķendējās: «Tu man pašu labāko zemi iznieko!»

Sovhoza laiki garām, klāt iepirktajā Kauliņu mājas zemē tiek stādīti koki, ir doma ierīkot dabas parku. Kādreiz. Bet pagaidām tam neatliek daudz vaļas.

Igurds ir Latvijas Amatniecības kameras meistars. Mēbeļu galdnieks, kokgriezējs. Meistars var ņemt sev mācekļus, apmācot pēc Amatniecības kameras programām. Pie meistara jāmacās, jāstrādā vismaz trīs gadi. Šajā laikā jāuztaisa tā sauktais zella stiķis – diplomdarbs. Ne jau pats meistars to pieņem, bet atbrauc, vērtē komisija no Amatniecības kameras. Arī meistarū prasmī var novērtēt tikai meistari – to nevar neviena cita institūcija. Vēl zelliem jāiziet biznesa un amatniecības vēstures kursi, tikai tad pasniedz diplomu. Lai vēlāk kļūtu par meistarū, jānostrādā vēl vismaz pieci gadi. Tad jau katrs pats jutīs – ja viņš būs iekšēji gatavs patstāvīgam darbam, viņš ies un to meistarūstīki taisīs.

Valsts apmācības sistēmā amatniekam nav iespējams iegūt profesionālu kvalifikāciju, valsts nespēj nodrošināt izaugsmi. Tā var sniegt tikai vispārīgu zināšanu pamatus. Agrāk tika piešķirta kvalifikācija – attiecīgi 3., 4.,

5., 6. kategorija. Tagad tikai Amatniecības kamera ir institūcija, kas savā veidā testē, turklāt ļoti individuāli, kurš ko ir apguvis un prot. Ja vērtējums pozitīvs, tad nākamais amatnieks tiek pilnīgi pieņemts par savējo, tādā veidā piederība Amatniecības kamerai ir vislielākā garantija, vispārliciecināšāka rekomendācija.

Ja cilvēkam kaut kas operējams, viņam nav vienlīga, pie kāda ķirurga likties zem naža: katrs grib pašu labāko, prasmīgāko. Lai gan arī mazāk pieredzējušajam «griezējam» ir tieši tāds pats medicīnas akadēmijas diploms... Kāpēc lai sadzīvē nepieciešamās lietas uzticētu darināt jebkuram, nevis vislabākajam meistarū?

Latvijas amatnieki tādēļ turas kopā. Jau kopš viduslaikiem, kad, piemēram, Rīgā pat bija Sāls nesēju brālība. Kurš katrs vis nevarēja šo darbu darīt – arī šo amatu apguva ilgi un pacietīgi, bija pat sāls nesēju dinastijas. Tik augsts bija amata prestižs.

I.Baņķa meistardarbnīcā pašlaik macās 42 puīši. No Talsiem, Tukuma, Salaspils. Tie ir tādi, kas apzināti izvēlējušies savu nākotni saistīt ar mēbeļu galdnieka, kokgriezēja amatu. Pie I.Baņķa praktiskās iemaņas iegūst arī vairāku skolu, tostarp Jelgavas Tehniskā liceja audzēkņi. Labākās skolas noteikti sadarbojas ar Amatniecības kameru. Ar valsts dotajām zināšanām ir pietiekami tikai tik daudz, lai strādātu kādā rūpnīcā, firmā, kur ražo masu produkciju. Daudzās valstīs, piemēram, Somijā, Dānijā, Norvēģijā tādā veidā amatniecība vispār izzudusi. Tur koka karotes grebji programmējami darbgaldi. Taču cilvēki labprātāk iegādājas tās, ko firmas iepērk pie mums, – ar rokām darinātās.

Lai arī Igurda mēbeles nav tik izslīpetas kā rūpnīcā pulētās, taču visā, kas ar mašīnu darināts, nav – mīlestības. Savukārt tur, kur

esi nedēļām ar rokām slīpējis, bet varbūt par mikrona tiesu neizslīpējis, ir vērtība. Jo tev ilgāk rokās tā manta tapusi, jo mīļāka pašam un vērtīgāka īpašniekam.

Katru gadu mācības pie I.Baņķa sāk kādi 25 puīši, apmēram puse no viņiem pēc trīs gadiem sekmīgi aizstāv zella diplomu. Lielākoties tie ir puīši, kas beiguši devīto klasi, ir arī vecāki. Viņi parasti nevēlas mācīties valsts skolās, bet arī palikt «uz ielas» negrib, tādēļ labāk mācās kārtīgu amatu, paralēli vidējo izglītību iegūstot vakarskolā.

Pats I.Baņķis, pabeidzis Valdemārpils vidusskolu, gribēja būt fizikultūras skolotājs. Viņam padevās sportošana, vieglatlētika. Tad nodienēja armijā, pāris gadu nostrādāja būvniecībā un tikai pēc tam, izjutis interesi un nepieciešamību, iestājās Liepājas Lietišķās mākslas vidusskolā. To pabeidza ar mākslinieka meistarū diplomu. Atgriezies Valdemārpilī, strādāja Lubezeres sovhozā, darināja no koka suvenīrus. Uzaicināts strādāt vietējā vidusskolā, viņš sāka pasniegt zīmēšanu un darbmācību. Pasniedzēja darbā pagāja astoņi gadi, kad notika pārmaiņas gan izglītībā, gan tās finansējumā, pašvaldība vairs nespēja samaksāt darbmācībā kokapstrādes novirzienu: vienīgais pieejamais minimums paredzēja skolās mācīt tikai mājturību. No skolas bija jāaiziet, taču tad gan skolēnu vecāki, gan paši puīši nāca pie Igurda, lūgdami privāttundas. Viņš, vēledamies, lai viss būtu maksimāli sakārtoti un pēc iespējas «pamatīgi», savāca savus agrākos darbus un to fotogrāfijas, nolika meistarūstīki, iegūdamas abus – mēbeļu galdnieka un kokgriezēja – meistarū diplomus, un izveidoja savu meistardarbnīcu. Kopš tā laika desmitiem puīšu izšķiras par trīs zella gadiem, lai Igurda vadībā kļūtu par izcilie mēbeļu galdniekiem un kokgriezējiem.

Igurda māja nav nedz «šika», nedz lepra. Tajā pilnīgi viss ir roku darināts: meistarū privilēģija ir sev atstāt labākos zella darbus. Katra mēbele ir unikāla: durvis, skapji, molberts, gultas, dīvāni, krēsli – tie visi ir jebkādas

Igurds Baņķis: «Trīs gadi zello, ta jānostrādā patstāvīgi. Tikai tad va

izstādes eksponātu cienīgi darinājumi. Kad sākumā ierodas jauni zēniņi, grūti iedomāties, ka viņi pēc dažiem gadiem spēs izgatavot tik filigrānas mēbeles.

Igurds stāsta par kādu puisi, kas divus gadus pacietīgi slaucīja darbnīcu, vēroja, kārtēja instrumentus. Trešajā gadā viņš it kā atvērs: visu sāka darīt perfekti. Kluss, mierīgs viņš visu laiku tam bija gatavojies. Tūlīt viņam būs zella stiķis taisāms, diploms aizstāvams. I.Baņķis ziņa – viņš tam ir iekšēji gatavs.

I.Baņķis ir Latvijas Amatniecības kameras valdes loceklis, tagad viņš atjauno Talsu Amatnieku biedrību. Jo uzskata, ka amatniekiem jābūt vienotiem, lai celtu meistarū prestižu. Tie, kas reģistrējas amatnieku biedrībā, saņem amatnieka karti, kas dod tiesības strādāt jebkuru darbu. Oficiāli. Mājās jau visi kaut ko dara, bet, kā uzskata I.Baņķis, drīz Valsts ieņēmumu dienests tādus ķers rokā. Un «kaktinieki» nāks uz amatnieku apvienībām, jo būtībā taču nevienam «no ielas» nedrīkst ielikt kaut durvis – var vienābt nedokļu inspektors un

AUTORA FOTO

AMATS IR DZĪVES ZELTA PAMATS

Valdemārpils vidusskolā darb-
mācības klasēs pasniedzu zīmē-
šanu un darbmācību. Kad skola
amatniecības virzienā nebija ga-
tava pārkvalificēties, biju spiests
pārtraukt skolotāja darbu. Pēc
tam jutu, ka joprojām ir pieprasi-
jums pēc manām zināšanām.
Daudzi vecāki vēlējās, lai viņu
bērni iegūst konkrētu amatu pie
sava amata pratēja meistara.

Tāpēc secināju, ka sāktais
darbs jāturpina privāti. Meklēdams
ceļus, kā to izdarīt, uzzināju, ka ri-
tenis nav jāizgudro no jauna. To
jau regulē 1993. gada 2. februārī
pieņemtais likums «Par amatniecī-
bu», kā arī Latvijas Amatniecības
Kameras (LAK) apmācības pro-
grammas. LAK ir 1935. gadā dib-
nātās kameras tiesību un pienāku-
mu pārmantotāja. Tā ir Latvijas
amatnieku profesionālo un teritoriā-
lo biedrību apvienība, kas izveido-
ta, lai aizstāvētu amatnieku intere-
ses. Amatnieka profesionalitātes
nodrošināšanai izveidota stingra
kārtība no zelta līdz meistaram. Lai
iegūtu zelta diplomu, nepieciešams

pēc trīs gadu mācību kursa nokār-
tot eksāmenus LAK un aizstāvēt
diplomdarbu.

Uzņēmos šo atbildību un tagad
veidoju privātmācību. Esmu
beidzis LAK kursus un ieguvis meis-
tara diplomu. Pagājušā gada sep-
tembrī noslēdzu līgumu ar 16 zē-
niem, kurus apmācu par mēbeļu
galdniekiem, kokgriezējiem un koka
virpotājiem zeltiem. Teorētiskās un
praktiskās nodarbībās sagatavoju is-
tus amata pratējus, kas spētu, ja ne-
pieciešams, izveidot savu uzņēmū-
mu un sekmīgi to vadīt. Ja jaunietis
jūtas vairāk piemērots praktiskam
darbam, viņam šādu iespēju nedrīkst
liegt. Svarīga ir pārliecība, ka, apgu-
vušam amatu, iespējams daudz la-
bāk pielāgoties ekonomikas svārstī-
bām, daudz vieglāk konkurēt ar pā-
rējiem un atrast darbu. Nākotnē
domāju sagatavot arī meistarus, pār-
kvalificēt bezdarbniekus un citus,
kas grib apgūt amata prasmi.

Diemžēl ar entuziasmu vien ne-
pietiek. Nepieciešams sabiedrības
atbalsts, arī materiāls. Lubes un
Valdemārpils pašvaldība savu labo

gribu ir pierādījušas, piešķirdamas
telpas gan darbam, gan zelta dzi-
vošanai. Mums vēl nepietiek ēvel-
solu un paliginstrumentu.

Katrā bērņā jāredz labais: čak-
lums, patiesīgums, ar ko viņš dzīvē
varētu virzīties uz priekšu, uz gais-
mu. Lai nebūtu tā, ka, beidzis pa-
matskolu, viņš paliek bezpalīdzīgs.
Pirms izmest no laivas, nedrīkst
aizmirst tādu sīkumu, kā iemācīt
peldēt. Daudzi mēģina kaut ko dar-
īt, varbūt pat izdodas, bet daudzi
slikst... Vai sabiedrībā iesim uz
priekšu šādi? Nē.

Palīdzēsim šiem pušiem! Vis-
konkrētāk to var darīt, paskatoties,
vai šķūnīti, bērņos neglabājas
ēvelsoli, instrumenti, kurus varētu
ziedot vai aizdot mūsu cēlajam
mērķim. Ar laiku jau paši daudz ko
uztaisīsim. Bet sākums vienmēr ir
grūts. Šis vezums ir jāizkustina, un
ļoti labi būtu, ja katrs pieliktu roku.
Piedāvājumus lūdzu pieteikt Valde-
mārpils Kauliņos, telefons 76484.

IGURDS BAŅĶIS,
mēbeļu galdnieks, kokačīlnieks,
meistars

Meistara darbnīcā «Zēļi» nav brīvlaika

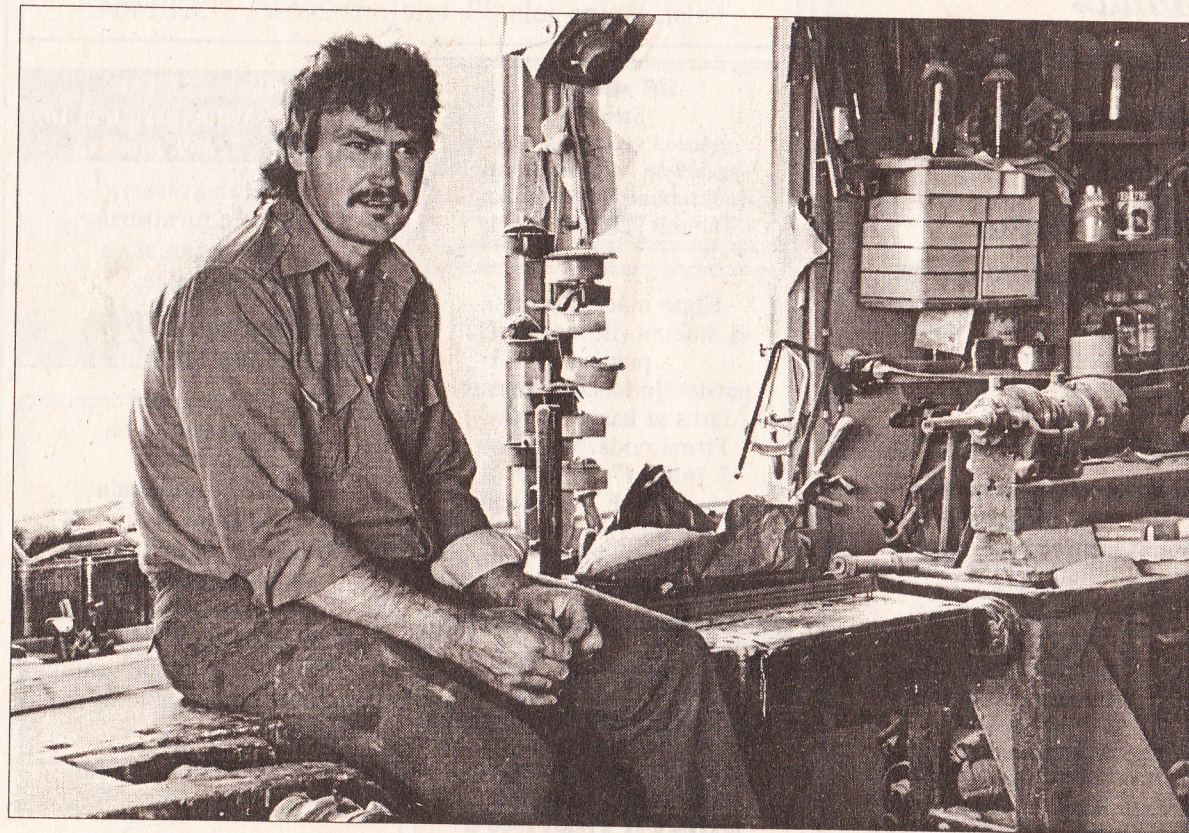
Darbnīcas «Zēļi» un privātfirmas «Igurds» vadītājs, Latvijas Amatniecības kameras mēbeļu galdnieks un kokgriezējs IGURDS BAŅĶIS mācekļu apmācībā izmanto ne tikai savu galdniecību Kauliņos, savā saimniecībā Valdemārpils pievārtē. Dažus kilometrus tālāk, Lubes pagasta Sniedzēs, kādreizējā kolhoza ēdnicā, atrodas galdniecības un koka tēlniecības mācību telpas, darbnīcas un klases, daļa to ir arī kultūras namā. Pagalmā ar laiku pabeigs kopmītnes ēku, pašlaik daļa zēnu nakšņo Ārlavā.

Igurds Baņķis ieguldījis gan lielu enerģiju, gan līdzekļus, privati- zējot un iekārtojot mācību telpas. Viņa nodoms atzinīgi vērtē Lubes pagasta pašvaldībā. — Uz privātfir- mas «Igurds» bāzes darbojas vienī- gā tāda privātskola Latvijā, — saka tās vadītājs Igurds Baņķis. Līdz šīs skolas izveidei viņš mācīja zēniem galdnieka iemaņas Valdemārpils vi- dusskolā, bet dēls Kristaps, stu- dents, nereti publicējas «Lauku Avīzes» sestdienas pielikumā jau- niēšiem «Mēs» un arī «Talsu Vēstis».

«Zēļos» mācās 44 puīši, bet pirms trim gadiem sāka 14 zēnu. Privātskolu beidzot, mācekļiem jā- izstrādā diplomdarbs, jārāda pras- me izgatavot kokā grieztu krēslu un arī ko citu.

Liela daļa zēnu te atnāk pēc 9. klases, mācās par profesio- nālu galdnieku un turpina māci- bas vakarskolā. Ar vakarskolu Igurds Baņķis sadarbojas cieši, tā algo otru skolotāju, jo sniedz teorē- tiskās zināšanas rasēšanā, zīmēša- nā, mākslas vēsturē un citos priekš- metos.

Pusgadā audzēknis par māci- bām maksā 48 latus. Tas ir maz, bet Igurds zina, ka vecāki ne vien-

mēr ir labi situēti. Tiek patērēta elektroenerģija, vajag instrumentu, darbgaldus. Zēni nereti atved no mājām tēva ēvelsolu — ar to sāk.

Labi, ka Igurdam vēl ir lietaskoku rezerves.

Zēni teic, ka patīk mācīties pie Igurda. Puīšiem viņš ir arī kā

tēvs — daudzi taču mājās tiek nedēļas nogalēs. Igurda māku gatavot liepas, oša vai ozola ko- kā grieztās mēbeles atzinuši arī ra-

jonā iebraukušie zviedri, pasūtījuši sev vēlamu.

Jau pieteikušies 15 jauni au- dzēkņi, kas mācības «Zēļos» sāks tagad, pēc Jāņiem. Ne Igurdam, ne puīšiem vasaras brīvlaika nebūs — tik noslogoti ir privātskolas vadītāja nodomi. Bet, lai skolu materiāli noturētu, vajag daudz darba, pāri par 50 audzēkņu, tad panāks iecerēto. Igurds Baņķis atzīst, ka pašlaik ti- kai iegulda līdzekļus — kā citādi apgūt vairāk nekā 300 kvadrātmet- ru mācību bāzes.

Pa senlaicīgai mēbelei lūguši at- jaunot iedzīvotāji. «Igurds» tās re- staurē arī Talsu novada muzejam, atjauno baznīcām. Puīši te iemācās rūpēties par lauku sētas skaistumu. Mācekļi ir tukumnieki, arī rīdzi- nieks, viņi redz, kā veidot apstādi- jumus, kopt zālienu, kā zaļo parks, ko palīdzējuši iekārtot Laumu da- bas parka saimnieki.

Nākamgad pirmie zēļi beigs skolu, tad būs iekārtota izstā- de un apmeklētāji pārliecināsies par puīšu māku. Igurds ļoti cer, ka pašiem labākajiem audzēkņiem va- rēs nodrošināt darbu savā firmā «Igurds». Bet, ja vēl šovasar kāds zēns ļoti vēlēšies apgūt radošo mē- beļu galdnieka māku, gan jau viņu uzņems.

Mazajam prospektīnam par meistardarbnīcu «Zēļi» Igurds Baņķis izvēlēties moto «Mīlēt savu tuvāko kā sevi pašu un darīt visiem cilvēkiem to, ko vēlamies, lai citi mums dara.»

BIRUTA DRIĶE
DAIŅA KĀRKLUVALKA foto

Jauns galdnieks prasa mazāk

JĀNIS ZIRNĪTIS

Dažus kilometrus no Valdemārpils asfaltētās šosejas malā atrodas lauku mājas "Kauliņi". Saimniecības pagalmā starp ābelēm stāv gaišs, metrus trīs garš, stiklots skapis. Nedaudz tālāk ar segu pārklāta masīva gulta, pa labi – griezumiem rotāta kumode un lakots šūpulis. Šeit mēbeļu galdnieka zeļļa diplomdarbus izrāda desmit meistars Igrūda Baņķa privātās mācību iestādes audzēkņi, vienlaikus reklamējot lētu un pievilcīgu produkciju.

Viņu taisītās mēbeles nav domātas parastiem cilvēkiem. Izstādīto darbu izmaksu aprēķini rāda, ka stiklotais skapis maksā 900 latu, kumode – 800 latu un šūpulis – nepilnus 400 latus. Tomēr I. Baņķis apgalvo, ka cena nav liela, jo tās ir gandrīz tikai izejmateriāla izmaksas. Zellis par stundas darbu saņem 75 santīmus jeb aptuveni 6 latus dienā. Visas izstādītās mēbeles veidotas no oša koka – salīdzinoši lēta un praktiska materiāla.

Gaiši lakoti un ar zīda spilveniem polsterēti atpūtas krēslī komplektā ar galdiņu uz grifa

Oļegs Rujovs rakstāmgaldū ar stikloto skapīti kopā ar pāriņieku izveidoja pāris mēnešos. Izmaksas – 429 lati.

formas kājas maksā 312 latus, liela divguļamā gulta – 520, bet 45 dienās tapušais stiklotais skapis, pēc autora domām, maksā nepilnus 800 latus.

Ir dažas kļūdas

Jauniešu mēbeles ir vizuāli un tehniski sarežģīti darbi. Tās ir skaistas, aristokrātiskas. Ērgļa galvām rotāts krēsls vai galds ar grifam līdzīgām kājām, šķiet, izvilkti no kāda muzeja. Tomēr meistari neslēpj, ka darbos ir pieļautas kļūmes, kas profesionālim va-

Egils Urķis atļaidies gultā, kuru taisīja 40 dienas. Mēbele izmaksājusi 520 latu.

rētu kļūt liktenīgas. Piemēram, gandrīz visiem klibo mēbeļu pēdējā apdare jeb slīpēšana, aso maliņu nolīdzināšana. – *Tas tāpēc, ka jaunajiem trūkst darba pieredzes, tomēr darbi ir labi,* – saka Amatniecības kameras pārstāvis un meistars Aldis Zālītis. Viņš pārstāv meistarū komisiju, kas vērtēja mēbeļu atbilstību diplomdarba prasībām.

Visaugstāk novērtētā darba autors Nauris Pipars apgalvo, ka viņa kumode ar spoguļi izmaksāja vairāk par tāmē norādītajiem 385 latiem. Atšķirībā no citiem audzēkņiem Naurim ir vienošanās ar meistarū, ka darbu varēs pārdot. Baroka griezumiem rotātā mēbele tapusi deviņu mēnešu laikā. Kumodi var izjaukt pa plāksnītēm un salikt bagāzniekā.

Izmaksas nav nosakāmas

– *Es nekad nesaku, cik vārū izmaksāt, piemēram, virtuvītes iekārtojuma uztaisīšana, jo nezīnu, kādi ir telpas izmēri un citi parametri. Es saku, ka aizbraukšu, izprojek-*

tēšu, izdomāsim, no kāda koka. Tad es varu sniegt novērtējumu, cik naudas aizīes materiālā, cik darba algās, cik amortīzācijā, – saka I. Baņķis.

Citādāk nevarot. Protams, bijuši gadījumi, kad draugs lūdz uztaisīt virtuvīes iekārū par kādiem četrsimt latiem. Tad meistars padomā, parēķina un uztaisa. – *Bet, ja kāds cits man prasa uztaisīt spoguļim plauktiņu, bet dikti lēti, atbildū: piedod, bet lēti uztaisīt var karūtupeļu kastes. Nevar uztaisīt forši un lēti. Vai tad likāku tai-*

Līgas Vasīļinas foto

Nauris Pipars apgalvo, ka viņa kumode ar spoguļi izmaksāja vairāk par tāmē norādītajiem 385 latiem. Šo visaugstāk novērtēto diplomdarbu var izjaukt pa plāksnītēm un salikt bagāzniekā.

pasūtījumu izmaksas palielinās. Tāpēc topošie meistari ir izdevīgi – viņu darbi nav slikti, un daudzi pasūtītāji izvēlas tieši jaunos galdniekus.

– *Kāpēc es rīkoju šādas izstādes? Visi šie darbi būs manā mājā. Tā ir reklāma. Par reklāmu ir jāmaksā. Es netaisīju bukletus, bet visu savu naudu esmu ielicis šajos jauniešu darbos. Ar dažām mēbelēm vēlāk varēšu doties uz izstādēm, rādīt cilvēkiem. Un gan man, gan maniem zeļļiem būs pasūtījumi,* – par nākotnes plāniem stāsta I. Baņķis. Pats viņš šobrīd taisa 5000 latu vērtas kāpnes, pēc kuru pabeigšanas ķersies pie nākamā pasūtījuma – 20 m gara un savus 6000 latu vērtā skapja.

sīs? Ir lietas, kur var lētāk, bet ne šajā nozarē. Arī tas puīšiem ir jāmacā, – saka I. Baņķis un pastāsta par vienu no saviem audzēkņiem. Jaunietis strādā par 100 latiem mēnesī, šādu algu viņš pats sev noteicis. – *Kas tā par naudu! Tā taču ir niekošanās, strādāšana par velti,* – stāsta meistars.

Par meistarū zellis var kļūt, ja ir piecu – astoņu gadu darba stāžs. Tas nozīmē, ka trīs gadi puīšiem jau ir, un jau pēc diviem gadiem nule kā zeļļa papīrus ieguvušie jaunieši varbūt kļūs par meistarim. Pavisam valstī katru gadu tiek sagatavoti aptuveni 300 mēbeļu galdnieki. Tīrgurs ir piesātināts, labu galdnieku maz, tomēr atsauces par I. Baņķa audzēkņiem ir labas. Viņi visi jau strādā. – *Firmas gaida pēc viņiem rindā,* – teic meistars, norādot, ka jaunajiem galdniekiem pieder nākotne.

Darbi kā reklāma

Pirmos darbus mēbeļu galdnieki vienmēr dāvina. Viņi prasa tikai daļiņu no darba vērtības. Bet ar katru jaunu

Pie dzīvojamās ēkas novietotais skapītis ar spoguļiem ir tapis 45 dienās un maksā nepilnus 600 latu. Mēbeli pēta kāds ieinteresēts viesis.

IZGLĪTĪBA

Atkal jauni Igurda Baņķa mācekļi sāk zeļļu skolu

Nedēļu vēlāk nekā citās skolās, 9. septembrī, sākās jaunais mācību gads Igurda Baņķa meistardarbnīcā «Zeļļi», kas piedzīvojusi jau četrus mēbeļu galdnieku un kokgriezēju izlaidumus.

Šogad pie meistara amatā mācīsies 42 puīši, 26 no viņiem ir pirmgadnieki no mūsu rajona un pat no Tukuma un Rīgas. Šai skolai labākā reklāma ir slava, kas par absolventu darbiem iet no mutes mutē. Un, ja vēl ir laimējies redzēt kādu diplomdarbu izstādī, tad jau droši var teikt, ka Igurdam mazais pirkstiņš ir atdots. Bet mēbeļu galdnieka un kokgriezēja amats dodas rokā tikai trijos grūtos gados, kad daudz un pamatīgi jā-mācās un jāstrādā.

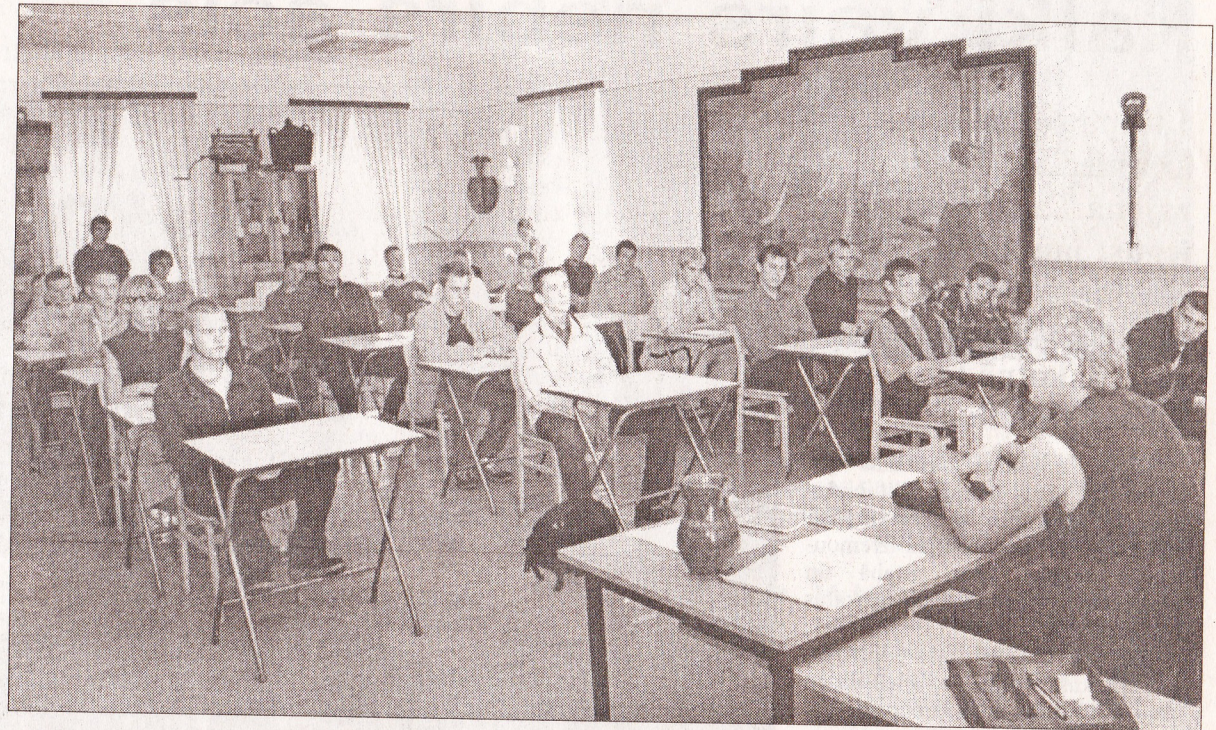

IGURDS BAŅĶIS un Krišjānis Valdemārs, amatniecība un jūrniecība, divas latviešiem tik nozīmīgas lietas.

Liels un labs jaunums ir tas, ka skolai ir jaunas telpas. Igurds Baņķis ar bankas kredīta palīdzību ir nopircis namu Valdemārpilī, Lielajā ielā 27, un tur nu beidzot pietiks vieta visam, un nevajadzēs vairs mētāties pa pasauli, kā līdz šim, kad mācībām, praksei un dzīvošanai telpas bija dažādās vietās. Ieceres ir lielas. Augšas zālē notiks zīmēšanas, rasēšanas, materiālu

mācības un citas stundas teorijā. Lejā jau ir daļēji iekārtota galdniecība, būs mašīntelpa, duša un ģērbtuves. Vēl ir doma par diskokafejnīcas iekārtošanu, un, kad atbrīvosies pašreiz vēl aizņemtās telpas, tepat būs arī kopmītņu istabiņas.

Bet vislielākais sapnis ir balts būrinieks pagalmā. Citādi nemaz nevar — tam tur ir jābūt, jo šī ēka taču ir

IR PIRMĀ STUNDA SĀKUSIES. Tā ir par kārtības noteikumiem, ko noteikusi Valdemārpils dome, varētu teikt — uzvedības ābece.

Ulmaņlaikos būvētā Lauksaimniecības biedrības ēka, kuru atklājis pats Gustavs Zemgals un kurā jau toreiz, trīsdesmito gadu vidū, iekārtota Krišjāņa Valdemāra piemiņas istaba. Kārļa Freimaņa monumentālās gleznas par tēmu «Latvji, brauciet jūrīnā...» pie sienām stāvējušas lai-

kiem cauri. Bet Valdemārpils azartiskais novadpētnieks Ēriks Prokopovičs par godu skolas jūrģiem šajās telpās Igurdam iedāvinājis arī reiz Valdemārpils kultūras nama pažobelē atrasto Bērtuļa Kundziņa gleznoto mūsu jūrniecības pamatlicēja portretu. Vēl panelī jānotīra aizkrā-

sotie ausekļi, kas pavisam nesenā pagātnē bija liela ķecerības zīme. Bet kādreiz te būšot arī amatniecības muzejs. Nu, ko, lai visi sapņi īstenojas! Bet pats galvenais — lai puikām amats iet no rokas un lai viņi visi kļūst par kārtīgiem zeļļiem!

MAIJA BRŪVERE

RŪDOLFA LIEPIŅA foto

Mūsdienīgi atdzimst senais Ārlavas vārds

Ilze Kārkluvalka

Sestdien, 7. maijā, Valdemārpilī, Igurda Baņķa meistardarbnīcas zālē, fonda biedri un palīgi atzīmēja sabiedriskās organizācijas pirmo gadskārtu. Tajā viņi paši sev uzdāvināja pirmo teicami paveiktu publicistisko kopdarbu — tūrisma ceļvedi pa Ārlavas pagastu «Talsu apriņķa Ārlavas pagasts — kur un kāds tas bija?». Tajā ir precīzs karšu materiāls vieglai orientācijai vidē, 36 konkrētu apskates objektu apraksti, bagātīgs fotomateriāls, izziņa par Ārlavu un Sasmaku (Valdemārpilī).

Pirms gada sabiedrisko darbinieku domubiedru kopa nodibināja Ārlavas fondu. Tā mērķis joprojām ir palicis sākotnējais — sekot Ārlavas (kādreiz lielākā Talsu apriņķa pagasta) kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanu, vides un vietvārda saglabāšanu. Fonda valdē darbojas kokamatniecības meistars Igurds Baņķis, pedagogs vēsturnieks Imants Brusbārdis, kultūras darbiniece Andra Dzirvinska, Īves pagasta padomes priekšsēdētājs Jānis Grīnbergs, fotogrāfs Dainis Kārkluvalks un fonda dibināšanas idejas rosinātājs un uzturētājs, Ārlavas draudzes mācītājs Mārcis Zeiferts.

Par fonda darbību tā kodolu uzteica arī Dundagas pagasta padomes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns, neaizmirsdams atgādināt, ka Ārlavas pagastam visgarākā robeža ir ar viņējo pagastu. G. Laicānu Ziemeļkurzemē un Latvijā pazīst

Kandavas iecirkņa draudžu prāvestu un fonda vadītāju Mārci Zeifertu sabiedriskās organizācijas pirmajā dzimšanas dienā sumināja arī (no kreisās) Talsu novada muzeja direktore Mirdza Jonele, starptautiskās sadarbības centra «Eiromāja» direktore Agnese Valtmane. No labās — zem sasmacnieka Krišjāņa Valdemāra portreta jauno bukletu apspriež Inese Roze un Imants Brusbārdis, bet (centrā) Igurdam Baņķim ir, ko pārspriest ar Jāni Grīnbergu.

arī kā mūžīgo reformu ideju mudinātāju. Viņš nepieņē arī šoreiz, ierosinādams izveidot Ārlavas no-

vadu. Tajā varētu apvienoties tagadējie Īves, Lubes pagasti un Valdemārpils pilsēta ar lauku teritori-

ju. Jaunā teritoriālā vienība būtu loģisks, ekonomiski pamatots veidojums ar milzīgu kultūrvēsturisko bagāžu — teica rajonā lielākā pa-

Roze, tūrisma informācijas centra direktore, atzīmēja tā vērtību tūrisma aprītē, piesaistē mūsu rajonam un Kurzemei. Tā kā iecuru-